

XXIè Curs Eivissenc de Cultura

Formentera, tres-cents anys?

Dissabte, dia 11 de novembre, es realitzà una excursió a Formentera, amb l'assistència d'un centenar de participants. Dirigits per Joan Mari Cardona, visitaren bona part de l'illa, i amb atenció especial el molí Vell de la Mola, on en Joan des Moliner explicà el funcionament d'un molí i la restauració recent del molí Vell. (Foto: Vicent Ribas "Trull".)

Entre els dies 7 i 14 de novembre es celebrà el Curs Eivissenc de Cultura, que arribava a la seua vint-i-unena edició. El títol del curs va ser *Formentera: tres-cents anys?* i es volgué fer coincidir amb la commemoració del tercer centenari de l'acte amb el qual s'iniciava el repoblament definitiu de l'illa de Formentera. El 24 de desembre de 1695 el patró Marc Ferrer aconseguí del rei la mercè del primer establiment de terres

emboscades de Formentera: mitja llegua en quadre.

Aviat es concedí a Marc Ferrer un segon establiment, 1699, el cap de la Mola i es Carnatge, a la vegada que el seu gendre, Antoni Blanc aconseguia que li fos establert un quart de llegua, al quadre, en es Clot des Magraner, a Porto-salè.

Aquestos dos capdavaners aviat són seguits per nombroses famílies eivissenques que passaren es Freus i s'establiren a Formen-

tera. La majoria procedia des Vedrans, Benimussa, Labritja i Peralta, encara que n'hi havia d'altres indrets. D'aquesta manera moltes famílies eivissenques es converteixen en formentereres.

Durant els dies que es celebrà el curs, i a la mateixa Sala de Cultura Sa Nostra, també es va poder visitar una exposició sobre documents i fotografies antigues de Formentera, procedents de l'Arxiu Històric de l'Ajuntament

FORMENTERA: TRES-CENTS ANYS?

Eivissa, del 7 al 14 de novembre 1995

A la dreta, Enric Ribes, acompanyat de Josep A. Prats, durant la seua dissertació; a baix, Joan Mari Cardona, diu la seua conferència sobre el repoblament de Formentera. (Fotos: Vicent Ribas "Trull".)

d'Eivissa, de l'arxiu de l'Institut d'Estudis Eivissencs i de l'arxiu particular de Marià Serra Planells.

El curs s'inicià amb una conferència de l'arqueòleg i Conservador del Museu Arqueològic d'Eivissa i Formentera, Benjamí Costa Ribas, que parlà del poblament de l'illa de Formentera: dels primers habitants a la conquesta catalana. Un ampli i prolix recorregut per quasi tres mil anys d'història.

Continuà el curs amb la conferència de Joan Mari Cardona, canonge arxiver, sobre les dificultats del repoblament del segle XVIII i l'arribada de les primeres famílies eivissenques que s'establiren a l'illa.

Dijous dia 9, l'estudiós de la toponímia i secretari de l'*Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera*, Enric Ribes i Marí, parlà de repoblació i toponímia, amb interessants observacions sobre la toponímia de Formentera i els genèrics, com *porxo* que a Formentera ha pres un altre sentit.

El professor d'Antropologia Social de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, Joan Bestard Camps, impartí la conferència *Algunes consideracions sobre el festeig, les fugides i el matrimoni*. Joan Bestard va exercir de mestre d'escola a Formentera, i durant la seua estada elaborà la tesi doctoral,

llegida el 1985, que tracta sobre el parentiu i la reproducció domèstica a Formentera.

Durant el curs es va donar a conèixer el veredict del jurat del premi Baladre 1995, format per Antoni Marí Muñoz, Jaume Juan Castelló i Fina Matutes Serra. Per unanimitat acordaren concedir el premi a

l'obra d'Antoni Torres García, *Les salines d'abans i d'ara*. L'autor treballà en aquesta indústria quaranta-dos anys i hi exercí també com a delegat de la Salinera.

L'acte final del curs fou la presentació del llibre *Joaquim Gadea Fernández. La vida d'un mestre*, de Pere Vilàs.

D'esquerra a dreta, l'antropòleg Joan Bestard i l'arqueòleg Benjamí Costa. (Fotos: Vicent Ribas "Trull".)

